

تأثیر خودآموز استفاده از کتابخانه‌های پزشکی بر میزان آگاهی دانشجویان در شناخت و نحوه استفاده از کتابخانه‌های پزشکی

علیرضا عطاردی بيمرغی^۱

چکیده پژوهش

این پژوهش، تیمه تجربی و از نوع تک گروهی است که به منظور بررسی تأثیر خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی در مورد شناخت و نحوه استفاده از کتابخانه‌های پزشکی بر روی دانشجویان این رشته انجام گرفت. جامعه پژوهش یک صد نفر از دانشجویان پزشکی ورودی بهمن ماه ۱۳۷۴ بودند که به طور رسمی در دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، مرکز علوم پایه، پذیرفته شدند. گردآوری اطلاعات از طریق دو آزمون (پیش آزمون و پس آزمون) و ارائه جزوه خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی برای مطالعه آن به مدت دو هفته بود که پس از مطالعه خودآموز از دانشجویان تحت مطالعه، پس آزمون به عمل آمد.

فرضیه تحقیق عبارت بود از اینکه: مطالعه جزوه "خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی" بر میزان آگاهی دانشجویان علوم پزشکی در مورد شناخت و نحوه استفاده از منابع کتابخانه‌های علوم پزشکی تأثیر دارد.

نتایج این پژوهش که با استفاده از آزمون آماری تی جفتی حاصل شده است حاکی از اینست که: مطالعه خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی، بر میزان آگاهی دانشجویان پزشکی در مورد آشنایی با کتابخانه و نحوه استفاده از منابع کتابخانه‌های پزشکی، همچنین ساختار اطلاعاتی آنها، راههای بازیابی اطلاعات از آنها، شیوه پرسش و پاسخ در کتابخانه و جستجوی رایانه‌ای در کتابخانه به طور کامل تأثیر دارد و آگاهی دانشجویان را در این زمینه افزایش داده است. ضمناً دانشجویان ضرورت این نوع آموزشها را درک کرده و آنرا مفید ارزیابی کردند.

واژه‌های کلیدی: کتابخانه‌های پزشکی، اطلاع رسانی پزشکی، آموزش استفاده کننده

مقدمه

استفاده کنندگان از کتابخانه‌های دانشگاهی جهت مطالعه بیشتر و سازمان یافته‌تر بتوانند به چهار توانایی مورد نظر ویگینز^(۲) والکویست^(۳) یعنی آشنایی با طرز استفاده از کتابخانه، آشنایی با نحوه دستیابی به اطلاعات از طریق برگه‌دان کتابخانه، آشنایی با روشهای یافتن اطلاعات از کتابهای مرجع عمومی و تخصصی و آشنایی با راههای بازبایی اطلاعات از نمایه نامه‌ها در کتابخانه دست یابند. از نظر یالبرانت راههای مختلف آموزشی برای شناخت و آشنایی با نحوه استفاده از کتابخانه‌ها وجود دارد که یکی از این راهها آموزش بسیار ارزان، مقرون به صرفه، جامع، آزاد و مستقل است که دانشجو می‌تواند از طریق دریافت یک خودآموز با کتابخانه و نحوه استفاده از آن آشنا گردد.

در این تحقیق سعی گردیده است تا میزان آگاهی دانشجویان پزشکی ورودی بهمن ماه سال ۱۳۷۴ دانشگاه علوم پزشکی ایران، در مورد کتابخانه و شناخت آنان از استفاده از آن قبل و پس از ارائه و مطالعه «خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی» مورد بررسی قرار می‌گیرد.

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر نیمه تجربی و از نوع تک گروهی است. جامعه تحت مطالعه دانشجویان پزشکی ورودی بهمن ماه سال ۱۳۷۴ به دانشگاه علوم پزشکی ایران، مرکز علوم پایه می‌باشند که با رضایت کامل در آزمون شرکت کردند.

اطلاعات از طریق دو آزمون (پیش آزمون و پس آزمون) با ارائه جزوه «خودآموز» جهت مطالعه دانشجویان به مدت دو هفته بین دو آزمون،

کتابخانه‌های دانشگاهی به منظور بالا بردن میزان آگاهی و دانش دانشجویان دانشگاهها و رفع نیازهای علمی و آموزشی آنان و سایر مراجعه کنندگان ایجاد شده است. جهت گردآوری و غنی سازی منابع و مواد این گونه کتابخانه‌ها هزینه‌های قابل ملاحظه‌ای صرف می‌شود. دانشگاه بدون کتابخانه و کتابخانه بدون مراجعه کننده هیچگاه مورد قبول نبوده است. مراجعین به کتابخانه باید بتوانند به درستی کتابخانه را بشناسند و با نحوه استفاده از منابع آن بخوبی آشنایی داشته باشند، البته با توجه به گوناگونی منابع و مواد اطلاعاتی کتابخانه‌ها، مراجعه کننده نیاز به آموزش شیوه استفاده درست از این منابع را دارد، زیرا در غیر این صورت امکان آن زیاد است که دانشجویان نتوانند به شیوه مناسب از منابع این مراکز استفاده نمایند.

متأسفانه باید گفت که در کتابخانه‌های دانشگاهی ما عمدتاً به دلیل کمبود کتابدار، از ابزارهای ایجاد ارتباط که ساده‌ترین آن تشکیل جلسات آشنایی با کتابخانه است، بخوبی استفاده نمی‌شود. یالبرانت^(۱) نیز در این مورد می‌گوید که «بسیاری از دانشجویان ما حتی در سطح کارشناسی ارشد، نحوه استفاده درست از برگه‌دان کتابخانه - این اولین و مهمترین کانال ارتباط با منابع کتابخانه - را نمی‌دانند و حتی شناخت درست و لازم را از کتابخانه ندارند بنابراین لازم است تا افرادی همانند کتابداران یا دانشجویان کتابداری در این راه قدم پیش نهند و از طرق مختلف نحوه استفاده از کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع رسانی را به کلیه دانشجویان، خصوصاً دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی، آموزش دهند و در این راه از روشهای مختلف موجود برای اینگونه آموزشها بهره گیرند تا

1- Jallbrant

2- Wiggins

3- Wahlquist

- ۶ - تعیین میزان آگاهی دانشجویان از نحوه استفاده از کتابخانه بعد از مطالعه خودآموز.
- ۷ - تعیین نظر دانشجویان در مورد دو واحد درسی اختیاری «آموزش نحوه استفاده از کتابخانه» در دانشگاه.
- ۸ - تعیین میزان آگاهی دانشجویان از شیوه پرسش و پاسخ (ارتباط) در کتابخانه قبل و بعد از مطالعه خودآموز.
- ۹ - تعیین میزان آگاهی دانشجویان از بانکهای اطلاعاتی (رایانه‌ای) قبل و بعد از مطالعه خودآموز. در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی فرضیه پژوهش از آزمون آماری تی زوجی استفاده شد و اطلاعات به دست آمده، براساس کل خودآموز و پنج فصل آن به طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش

مهمترین نتایج به دست آمده طی این بررسی در جدولهای زیر آورده شده است:

گردآوری شد. در این آزمون‌ها به ترتیب در پیش آزمون چهار و هفت سؤال و در پس آزمون چهار و پنج سؤال منظور گردید که چهار سؤال آن در هر آزمون بر پایه پنج فصل خودآموز مطرح شد. میزان کسب نمرات دانشجویان در دو آزمون، به تفکیک پنج فصل و در محل فصول خودآموز مورد سنجش قرار گرفت.

- اهداف ویژه ذیل توسط پژوهشگر مورد نظر بود:
- ۱ - تعیین دلایل و میزان مراجعه دانشجویان به کتابخانه قبل از مطالعه خودآموز.
  - ۲ - تعیین درصد دانشجویانی که قبل از مطالعه خودآموز با نحوه استفاده از کتابخانه آشنا بوده‌اند.
  - ۳ - تعیین میزان ضرورت آموزش استفاده از کتابخانه‌ها از نظر خود دانشجویان قبل از مطالعه خودآموز.
  - ۴ - تعیین میزان تاثیر خودآموزها جهت راهنمایی دانشجویان در آشنایی با کتابخانه طبق نظر خودشان.
  - ۵ - تعیین میزان تاثیر خودآموز پس از مطالعه آن.

جدول شماره ۱ - توزیع فراوانی ضرورت آموزش استفاده از کتابخانه طبق نظر دانشجویان بر حسب جنس

مرد		زن		جنس	
				ضرورت آموزش	
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۶۴/۷	۳۳	۵۸/۵	۲۴	خیلی زیاد	
۳۵/۵	۱۸	۳۹	۱۶	زیاد	
۰	۰	۲/۴	۱	کم	
۰	۰	۰	۰	به هیچ وجه	
۱۰۰	۵۱	۱۰۰	۴۱	جمع	

با توجه به اطلاعات جدول فوق می‌توان گفت: تقریباً همه دانشجویان معتقدند که آموزش استفاده از کتابخانه به آنان در دانشگاه ضرورت دارد و دانشجویان پسر ضرورت این آموزش را بیشتر از دانشجویان دختر دانسته‌اند (۶۴/۷٪ در مقابل ۵۸/۵٪).

جدول شماره ۲ - توزیع فراوانی نظرات دانشجویان در مورد تأثیر خودآموزها جهت راهنمایی و بالا بردن میزان آگاهی آنان در بدو ورود به دانشگاه بر حسب جنس

مرد		زن		جنس	تأثیر خودآموز
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۴۲/۱	۱۶	۲۲/۶	۷		خیلی زیاد
۵۰	۱۹	۵۸	۱۸		زیاد
۲/۶	۱	۱۹/۴	۶		کم
۰	۰	۰	۰		به هیچ وجه
۱۰۰	۳۸	۱۰۰	۳۱		جمع

جدول بالا نشان می‌دهد که اینگونه خودآموزها از نظر اکثر دانشجویان مورد آزمون در بدو ورود به دانشگاه مؤثرند. حدود ۸۷٪ دانشجویان این تأثیر را در حد زیاد و خیلی زیاد ذکر کرده‌اند.

جدول شماره ۳ - توزیع فراوانی نظرات دانشجویان در مورد درجه تأثیر جزوه (خودآموز) بر میزان آگاهی آنان در استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی بر حسب جنس

مرد		زن		جنس	درجه تأثیر
درصد	فراوانی	درصد	فراوانی		
۱۸/۴	۷	۰	۰		عالی (بالای ۷۵٪)
۳۴/۲	۱۳	۵۸/۳	۱۴		خوب (۵۰٪ تا ۷۵٪)
۳۱/۶	۱۲	۱۲/۵	۳		متوسط (۲۵٪ تا ۵۰٪)
۱۹/۸	۶	۲۹/۲	۷		ضعیف (۰ تا ۲۵٪)
۱۰۰	۳۸	۱۰۰	۲۴		جمع

نتایج جدول بالا نشان می‌دهد که خودآموز در مجموع بسیار مفید بوده است و تنها ۲۱٪ دانشجویان (۱۳ نفر) میزان تأثیر آنرا ضعیف ذکر کرده‌اند.

جدول شماره ۴ - توزیع فراوانی و میانگین نمرات کسب شده دانشجویان در پس آزمون بر اساس چگونگی دقت مطالعه خودآموز طبق نظر دانشجویان و مقایسه با میانگین نمرات همان دانشجویان در پیش آزمون بر حسب جنس

پس آزمون			پیش آزمون						آزمون				
مرد			زن			مرد			زن			جنس	دقت مطالعه
میانگین	درصد	تعداد	میانگین	درصد	تعداد	میانگین	درصد	تعداد	میانگین	درصد	تعداد		
۲۳/۸۵	۱۷/۵	۷	۰	۰	۰	۱۹/۱	۲۵	۷	۰	۰	۰	خیلی زیاد	
۲۳/۶	۱۲/۵	۵	۲۷	۸/۶	۳	۲۱/۵	۷/۱	۲	۱۹	۱۱/۵	۳	زیاد	
۲۳/۷۲	۵۵	۲۲	۲۱/۹	۵۷/۱	۲۰	۱۶/۷	۵۷/۲	۱۶	۱۷/۲	۵۳/۸	۱۴	کم	
۱۵/۱۶	۱۵	۶	۱۶/۵۸	۳۴/۳	۱۲	۹/۳۳	۱۰/۷	۳	۱۳/۸	۳۴/۷	۹	به هیچ وجه	
-	۱۰۰	۴۰	-	۱۰۰	۳۵	-	۱۰۰	۲۸	-	۱۰۰	۲۶	جمع	

نتایج بالا نشان می دهد، کسانی که اظهار داشته اند که خودآموز را دقیق تر مطالعه کرده اند نمره بالاتری نیز کسب نموده اند. دانشجویانی که اصلا خودآموز را مطالعه نکرده اند، کمترین میانگین نمره را کسب کرده اند. میانگین نمرات دانشجویان در پس آزمون نسبت به پیش آزمون یعنی پس از مطالعه خودآموز با مطالعه بیشتر بالا رفته است. دانشجویانی که خودآموز را در حد خیلی دقیق مطالعه کرده اند، میانگین نمراتشان در پس آزمون با میانگین (۲۳/۸۵) نسبت به پیش آزمون با میانگین (۱۹/۱) افزایش یافته است.

افزایش نمرات در مورد گزینه های زیاد و کم نیز به چشم می خورد در مورد گزینه «به هیچ وجه» افزایش میانگین نمره مشاهده شده تنها مربوط به دانشجویان پسر است.

جدول شماره ۵ - مقایسه میانگین و انحراف معیار نمرات دانشجویان در پیش آزمون و پس آزمون بر اساس آزمون T به تفکیک فصول و در کل خودآموز، بر حسب جنس

تی جفتی		پس آزمون				پیش آزمون				آزمون	
		مرد N=۳۳		زن N=۲۸		مرد N=۳۳		زن N=۲۸			جنس
مرد	زن	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	فصول خودآموز	
T	T									فصل اول (آشنایی با کتابخانه)	
		۰/۶۶	۱/۸۴	۰/۸۴	۱/۷۵	۰/۸۶	۱/۳۰	۰/۵۹	۰/۹۲		
		۴/۹۲	۲/۹۴	۳/۳۰	۹/۸۷	۲/۶۸	۸/۶۰	۳/۴۴	۶/۸۴	۳/۲۸	فصل دوم (نحوه استفاده از کتابخانه)
		۴/۱۳	۳/۳۸	۳/۴۵	۹/۶۰	۳/۵	۹/۵	۳/۸۸	۶/۶۳	۲/۱۴	فصل سوم (خدمات کتابخانه)
	۲	۱/۹۶	۲/۲۷	۱/۰۹	۴/۹۶	۱/۴۲	۱/۱۵	۱/۴	۱/۳۲	۱/۳۲	فصل چهارم (ارتباط در کتابخانه)
		۰/۴۱	۰/۷۸	۰/۵	۰/۵	۰/۴۷	۰/۳۳	۰/۴۳	۰/۲۵	۰/۲۵	فصل پنجم (جستجوی کامپیوتری)
		۹/۷۸	۲۴/۳۶	۸/۶۱	۲۲/۳۱	۱۰/۰۷	۱۶/۲۵	۷/۸۴	۱۶/۵۵	۱۶/۵۵	جمع (کل خودآموز)
		۲۳/۳۳				۱۶/۴				میانگین	
		۹/۲۰				۸/۹۵				انحراف معیار	

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که مطالعه خودآموز در تک تک فصول یعنی در قسمت شناخت کتابخانه، آشنایی با نحوه استفاده از کتابخانه، ارتباط در کتابخانه و جستجوی رایانه‌ای (شناخت بانکهای اطلاعاتی) تأثیر زیاد داشته است. در مجموع پراکندگی نمرات دانشجویان در پیش آزمون ($C.V = 54/75$) بیشتر از پس آزمون ($C.V = 39/3$) بود که پس از مطالعه خودآموز از پراکندگی نمرات دانشجویان کاسته شد. در نتیجه فرضیه تحقیق یعنی تأثیر مطالعه جزوه خودآموز در بالابودن میزان آگاهی دانشجویان در نحوه استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی تأیید می‌شود. ($p = 0.000$). میزان رشد نمرات نیز در پس آزمون نسبت به پیش آزمون (پس از مطالعه خودآموز) تا حد

۶/۹۳ نمره افزایش نشان می دهد که با توجه به این امر و دیگر نتایج جدول می توان گفت که مطالعه خودآموز بر طبق نتایج جدول در مورد آشنایی دانشجویان با کتابخانه و شناخت نحوه استفاده از منابع آن تأثیر داشته و آگاهی آنان را در این زمینه بالا برده است (حدود ۳ نمره). ضمناً نتایج جدول حاکی از این است که مطالعه خودآموز دانشجویان را با نظم منابع و خدمات کتابخانه آشنا ساخته و میزان آگاهی دانشجویان در این زمینه را افزایش داده است (حدود ۳ نمره). آگاهی دانشجویان در زمینه پرسش و پاسخ یابی (ارتباط) در کتابخانه با کتابدار پس از مطالعه خودآموز افزایش یافته است (میانگین نمره بین دانشجویان دختر از ۱/۳۲ به ۴/۹۶ و دانشجویان پسر ۱/۱۵ به ۲/۲۷ در پس آزمون افزایش یافته است).

در مجموع این بررسی نشان داد که:

- ۱ - ۷۵٪ دانشجویان جامعه مورد مطالعه تحقیق در هر دو آزمون (پیش آزمون و پس آزمون) شرکت کردند.
  - ۲ - میزان شرکت کنندگان در پس آزمون کاهش داشت.
  - ۳ - ۸۵/۹٪ دانشجویان مورد تحقیق قبل از مطالعه خودآموز مراجعه کننده به کتابخانه بوده اند.
  - ۴ - بیش از ۷۵٪ دانشجویان بیشتر به دلیل استفاده از سالن مطالعه و منابع درسی به کتابخانه مراجعه می کردند.
  - ۵ - ۵۸/۷٪ دانشجویان تازه وارد به دانشگاه در مورد کتابخانه شناخت کافی نداشتند و نحوه استفاده از آن را به درستی نمی دانستند.
  - ۶ - ۹۷٪ دانشجویان جهت دستیابی به اطلاعات مورد نیاز خود در کتابخانه و استفاده از منابع آن از جزوات و کتابها کمک و آگاهی نگرفته اند.
  - ۷ - ۵۸/۸٪ دانشجویان در استفاده از منابع کتابخانه با مشکل روبرو بودند.
  - ۸ - تقریباً تمام دانشجویان (۹/۹۸٪) تمایل داشتند تا با نحوه استفاده از منابع کتابخانه آشنا شوند.
  - ۹ - بیش از ۷۰٪ دانشجویان پس از مطالعه
- خودآموز آن را در مورد شناخت و نحوه استفاده از کتابخانه مؤثر تشخیص دادند.
  - ۱۰ - مطالعه خودآموز استفاده از کتابخانه های علوم پزشکی باعث ترغیب بیش از نیمی از دانشجویان در حد زیاد و خیلی زیاد جهت رفتن به کتابخانه شده است.
  - ۱۱ - دانشجویان پسر به مطالعه این گونه خودآموزها بیشتر از دانشجویان دختر اهمیت داده اند. (۸/۶٪ در مقابل ۳۰٪).
  - ۱۲ - مطالعه خودآموز مورد تحقیق بر میزان آگاهی دانشجویان تا حد ۶ نمره مؤثر بوده است.
  - ۱۳ - قبل از مطالعه خودآموز اختلاف زیادی بین دانشجویان پزشکی از نظر کسب نمره مبنی بر میزان آگاهی آنان در شناخت و نحوه استفاده از کتابخانه های علوم پزشکی مشاهده شد که در پس آزمون کاهش داشت. $C.V = 54/57$ قبل از مطالعه خودآموز $C.V = 39/3$ بعد از مطالعه خودآموز.
  - ۱۴ - افزایش میانگین نمرات دانشجویان در کلیه فصول پس از مطالعه خودآموز (در پس آزمون) دیده شد.
  - ۱۵ - مطالعه هرچه بیشتر و دقیق تر خودآموز باعث بالا رفتن آگاهی (کسب نمره) بیشتر دانشجویان شده است.
  - ۱۶ - حدود ۳۰٪ دانشجویان جهت آشنایی با

کتابخانه و نحوه استفاده از آن به وسیله استادان و کتابداران کمک گرفته و راهنمایی شده‌اند.

نتیجه‌گیری نهایی

با توجه به یافته‌های تحقیق و وجود ضعف نسبی در میزان آگاهی دانشجویان از نحوه استفاده از کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پیشنهاداتی به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

- ۱ - توزیع و ارائه خودآموز استفاده از کتابخانه‌های علوم پزشکی مورد تحقیق بین دانشجویان جدید ورود کلیه رشته‌های علوم پزشکی در دانشگاهها.
- ۲ - برگزاری دوره‌های کوتاه مدت شناخت کتابخانه و نحوه استفاده از منابع آنها.
- ۴ - برگزاری کلاسهای آموزشی، نمایش فیلم، فراهم آوردن بازدید از کتابخانه برای دانشجویان

تازه وارد دانشگاهها.

- ۵ - تهیه و چاپ جزوات آموزشی به صورت خودآموز و توزیع آن بین دانشجویان سایر رشته‌ها.
- ۶ - ارائه دو واحد درس اختیاری «آشنایی با کتابخانه و نحوه استفاده از منابع آن».
- ۷ - کمک و راهنمایی استادان و کتابداران به دانشجویان در دانشگاه جهت استفاده بیشتر از کتابخانه‌ها.

تقدیر و تشکر

در پایان پژوهشگر بر خود لازم می‌داند از کلیه اساتید و عزیزانی که اینجانب را طی انجام تحقیق یاری نمودند، همچنین دانشگاه علوم پزشکی ایران و دانشکده علوم پزشکی گناباد تشکر و سپاسگزاری نماید.

The effect of a library self-learning booklet on medical students knowledge for using medical libraries

Abstract

This research is a semi - experimental of single - group to survey the impact of a self-learner booklet of using medical libraries on familiarity and using medical students of Iran university, entering the university for the first term in year 1374 were tested . They were about 100 students that by a pretest and a post - test and presenting them a self - learner booklet of using medical libraries during two weeks and then the post - test was done, and the marks between the two tests were compared . The research hypothesis believed that studying the said booklet will affect the medical students knowledge on knowing and using methods of medical libraries and their sources , the ways the students need to find their books and sources and using of computer databases in the libraries and they understand and find this kind of teachings good and necessary.

Key Words: Medical libraries, user - education, Information science

فهرست منابع

- ۱ - ارتجاعی، سوسن. ۱۳۷۲. میزان رضایت مراجعه کنندگان به کتابخانه مرکزی. پایان نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- ۲ - استیری، علیرضا. ۱۳۷۱. تأثیر آموزش استفاده کننده بر میزان بهره‌گیری از مراجع در کتابخانه مرکزی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه تربیت مدرس.
- ۳ - انوار (استعلامی)، پروین. ۱۳۷۱. مآخذشناسی و استناد از کتابخانه. تهران: زوار.
- ۴ - بنی اقبال، ناهید. ۱۳۷۱. نقش آموزشی کتابخانه‌های مرکزی دانشگاهها. فصلنامه پیام کتابخانه. سال دوم. شماره چهارم (زمستان): ۵۶ - ۵۰.
- ۵ - دهخدا، علی اکبر. ۱۳۴۷. لغت نامه. تهران: دانشگاه تهران.
- ۶ - دیانی، محمدحسین. ۱۳۶۹. روشهای تحقیق در کتابداری. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- ۷ - طوسی، بهرام. ۱۳۶۴. بررسی وضع آموزش روشهای تحقیق در مدارس و دانشگاههای ایران. مجموعه مقالات نخستین سمینار مسائل تحقیق در دانشگاههای مشهد. دانشگاه فردوسی. ۲۲۶ - ۲۳۶.
- ۸ - فدایی عراقی، غلامرضا. ۱۳۷۳. مدیرکارتی در کتابخانه‌های دانشگاهی و مراکز اطلاع‌رسانی فصلنامه کرانه. سال اول، شماره سوم و چهارم (پاییز و زمستان): ۳۸.
- ۹ - یالبرانت، نانسی. ۱۳۵۷. برنامه ریزی آموزشی مراجعه کنندگان کتابخانه. نامه انجمن کتابداران ایران. ترجمه جلال علوی نیا. دوره یازدهم، شماره دوم (تابستان): ۱۸۵ - ۱۸۹.
- 10 - Emdad, A.A. and Robert Rogers. 1978. Libray use at pahlavi university. College and Research Libraries. 39(6): 448-455.
- 11 - Lgbinoba, Ogo, M.E. 1988. Attitudes of students towards the use of library course in bendel state University, Ekpoma. International Library Review. 23(1), March: 21-29.
- 12 - Kiewra, Kanneth, et.al. A. 1988. Comparison of three types of notes for review. Journal of Reduction Psychology. 80 (4): 594-597.
- 13 - Radford, Neil. A. 1983. Failure in the library: a use stydy. Library Quarterly. 53(3):328-339.
- 14 - Tiefel, viginia, M. 1995. Library user education examining its past, projecting its Future. Library trends. 44 (2) (Fall): 319-337.
- 15 - Whitaker, Kenneth. 1972. Using libraries. An informative guide for student and general user. London: Andre Deutsch.